

MASARYKOVA UNIVERZITA

PALEOLIT A MEZOLIT PALEOLITHIC AND MESOLITHIC

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

PERIODIZACE/ TIMELINE

■ Paleolit/ **Paleolithic** 3/2,5 mil. – 8.000 BC

- **nejstarší:** 3/2,5 mil. – 1mil. BP/ **Early Lower Paleolithic**
oldowan
- **starý:** 1 mil./ 800 tis. BP – 250 tis. BP/ **Lower Paleolithic**
acheuléen
- **střední:** 250 tis. – 40 tis. BP/ **Middle Paleolithic**
mousterien, taubachien, micoquien
- **mladý:** 40 tis. BP – 11 tis. BP/ **Upper Paleolithic**
časná fáze/ **Early** – szeletien, bohunicien, aurignacien
střední fáze/ **Middle** – gravettien (pavlovien)
pozdní fáze/ **Late** – magdalénien
- **pozdní:** 9 tis. BC – 8. tis. BC/ **Late Paleolithic**
epimagdalénien

■ Mezolit/ **Mesolithic** 8.000 – 6.000 BC

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

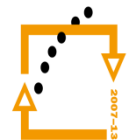
ŠTÍPANÁ KAMENNÁ INDUSTRIE/ CHIPPED STONE INDUSTRY

- Suroviny/
Raw materials:
  - ▶ místní/ local
  - ▶ importované/ imported
- silicity (rohovce, radiolarity, porcelanity)/ flint (chert, radiolarite, porcellanite)
- obsidián/ obsidian
- křišťál/ clear quartz
- kvarcit/ quartzite

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

ŠTÍPANÁ KAMENNÁ INDUSTRIE/ CHIPPED STONE INDUSTRY

○ Kategorie/ Categories:

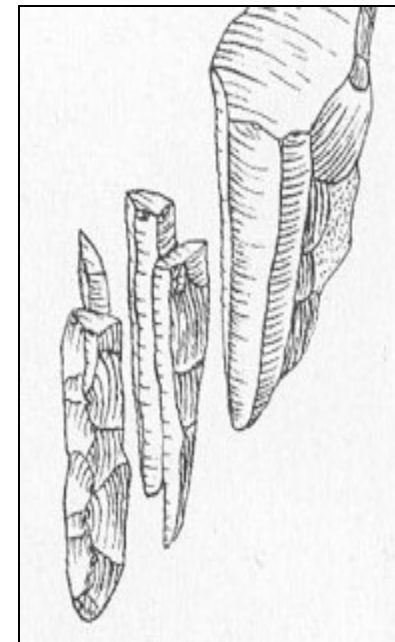
jádra (z čeho bylo odštěpováno a co zbylo)/ **lithic cores**
(from which was chipped and what was left)

úštěpy, čepele, odpad (odštěpeno) **flakes, blades, debitage**
(what was chipped away)

nástroj (retušován) – výsledný produkt/ **tool** (retouched)
– end-product

○ Techniky/ Techniques:

- clactonská/ **clactonian**
- úštěpová/ **flake tool**
- levalloiská/ **Levallois**
- diskovitá/ **disc core**
- čepelová/ **blade**

Retuš: finální opracování odděleného polotovaru/
Retouch: final treatment of the semi-finished product

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

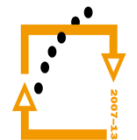
INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

ŠTÍPANÁ INDUSTRIE/ CHIPPED STONE INDUSTRY

Skládačky: pomocí skládání artefaktů můžeme rekonstruovat technologický postup/ by putting artifacts together we can track the technology of the production

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

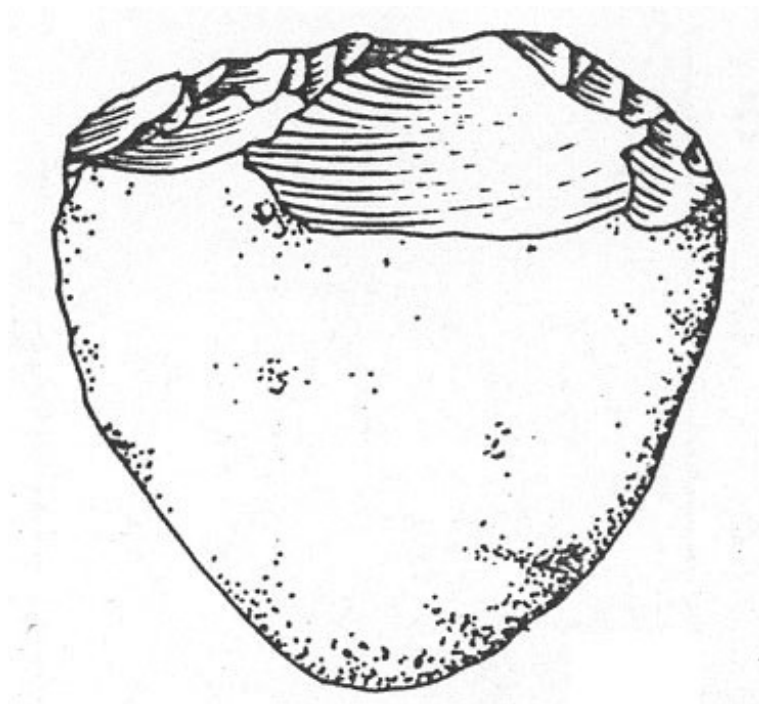
INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

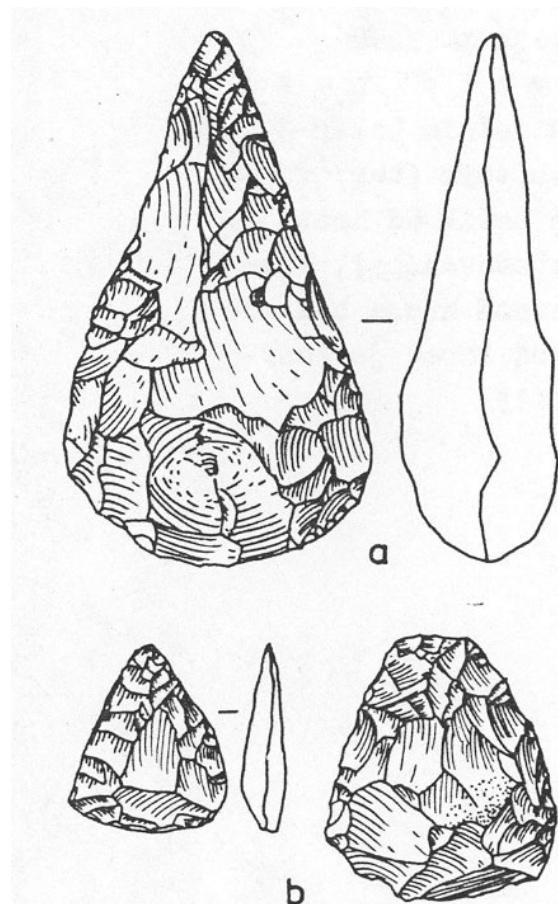
ŠTÍPANÁ KAMENNÁ INDUSTRIE/ CHIPPED STONE INDUSTRY

Typologie/ Typology:

sekáč/ **chopper**

pěstní klíny/ **handaxes**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

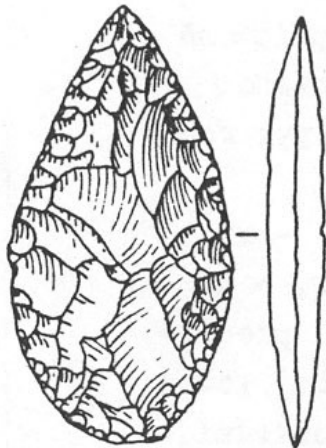
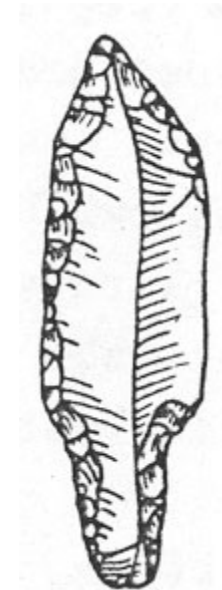
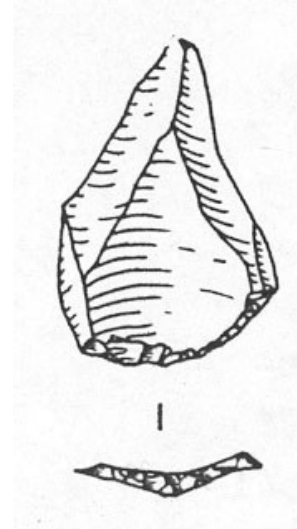
OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

ŠTÍPANÁ KAMENNÁ INDUSTRIE/ CHIPPED STONE INDUSTRY

hroty/ points

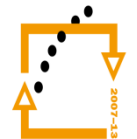
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

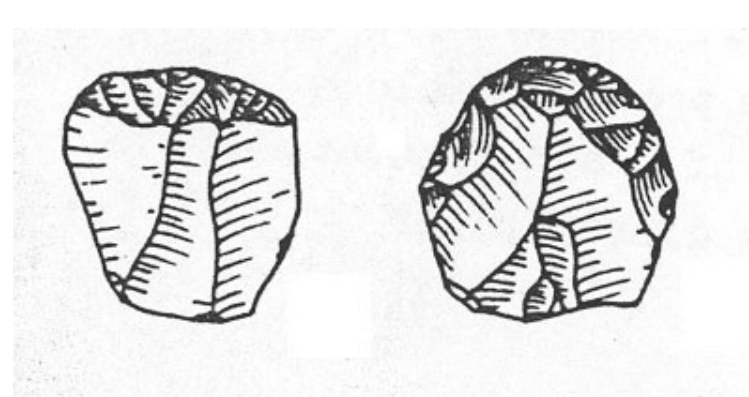
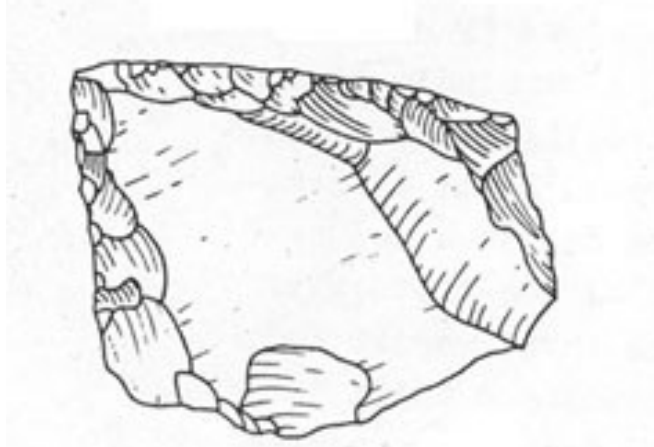
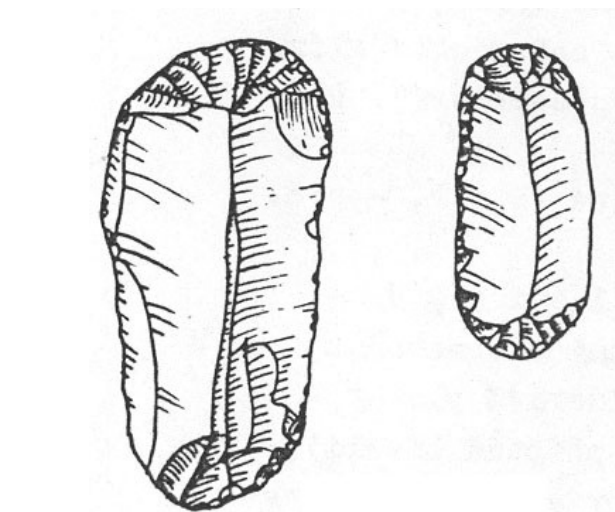
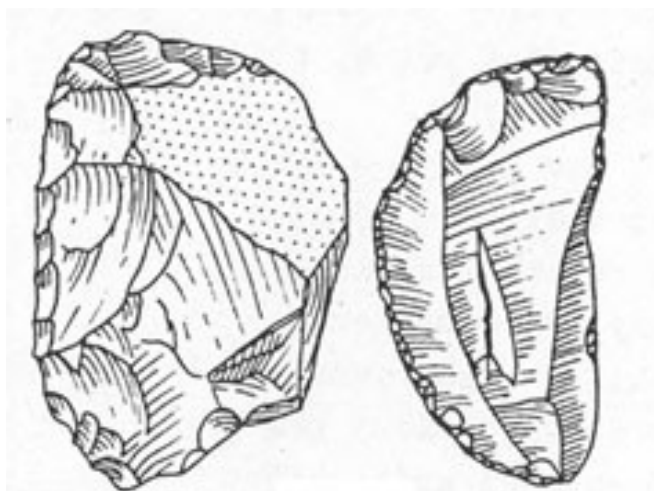

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

ŠTÍPANÁ KAMENNÁ INDUSTRIE/ CHIPPED STONE INDUSTRY

drasadla/ **sidescrapers**

škrabadla/ **endscrapers**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

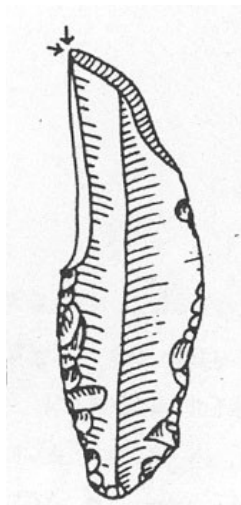

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

ŠTÍPANÁ KAMENNÁ INDUSTRIE/ CHIPPED STONE INDUSTRY

rydlo/ burin

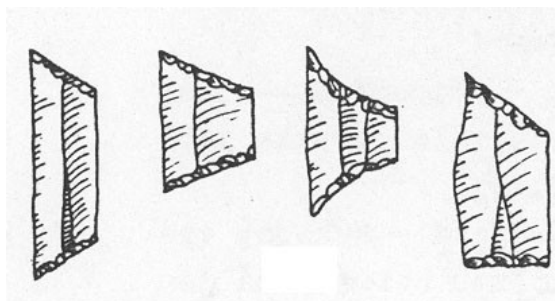
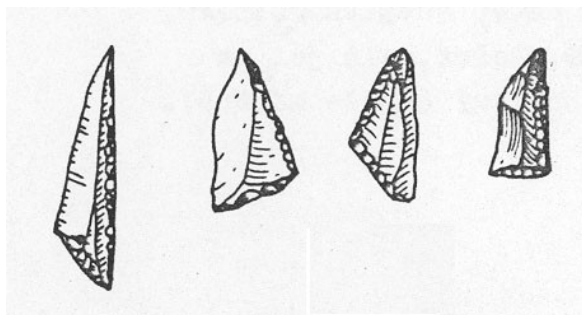
vrták/ borer

pilka/ saw

retušované čepele/
retouched blades

geometrické
mikrolity/
geometric
microliths

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

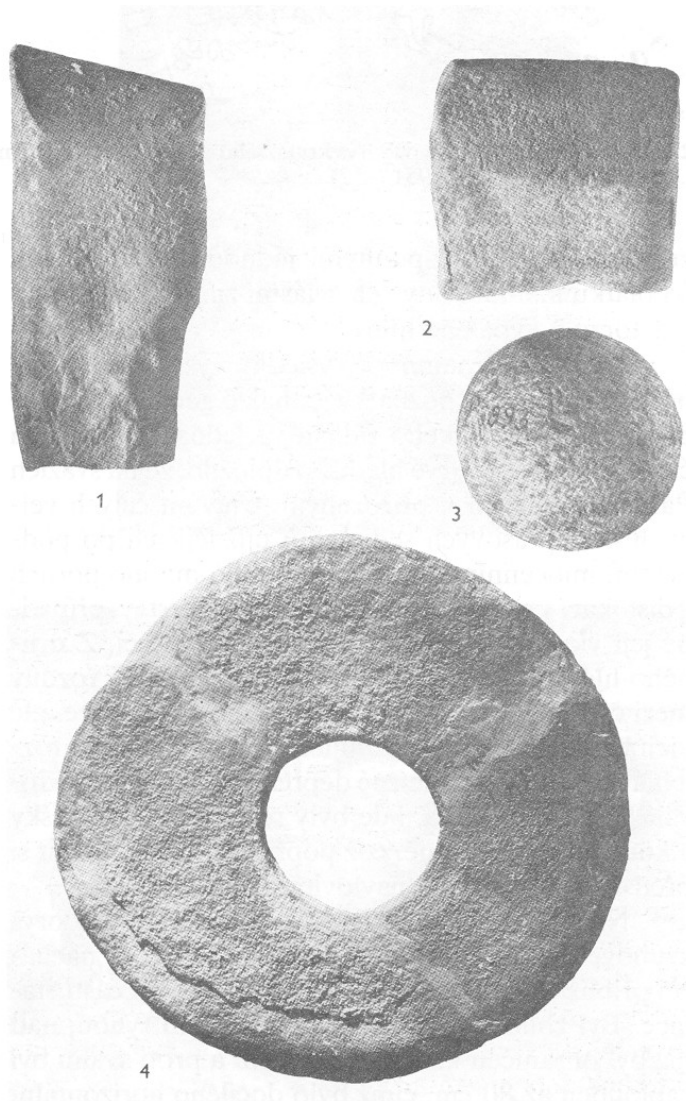

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

BROUŠENÁ KAMENNÁ INDUSTRIE/ POLISHED STONE INDUSTRY

První nálezy
z Předmostí u Přerova/
first evidence from
Předmostí u Přerova

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

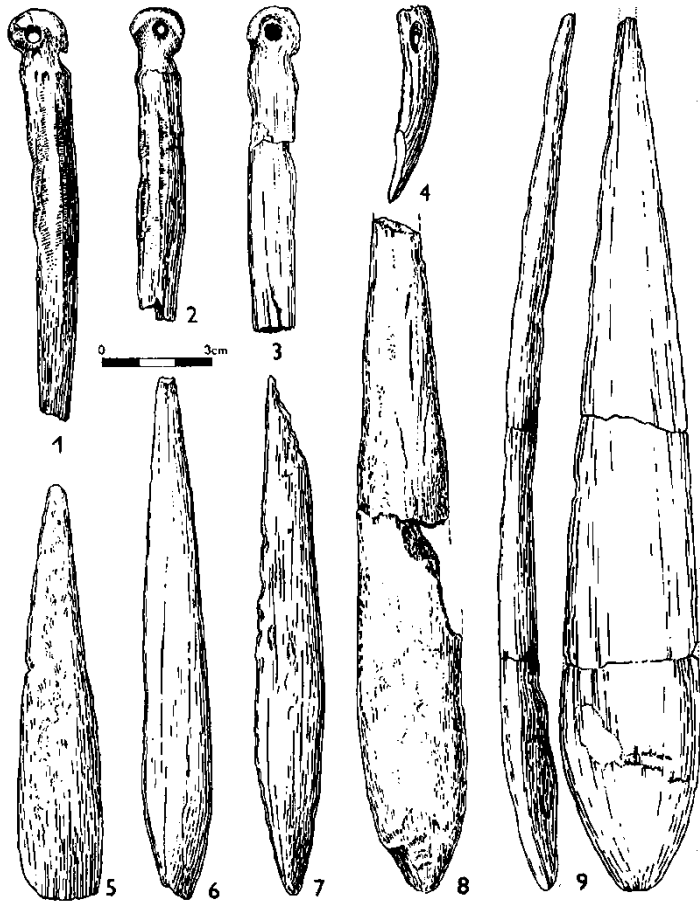

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

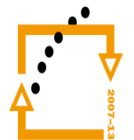
KOSTĚNÁ A PARHOVÁ INDUSTRIE/ BONE AND ANTLER INDUSTRY

- kost/ bone
- paroh/ antler
- mamutovina/ mammoth ivory
- drobná plastika a rytiny/
miniatures and engravings
- náčelnické hole/
chieftain's baton
- hroty/ points
- harpuny/ harpoons
- jehly/ needles
- přívěšky/ pendants
- otloukače/ soft-hammers

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

STARÝ PALEOLIT/ LOWER PALEOLITHIC

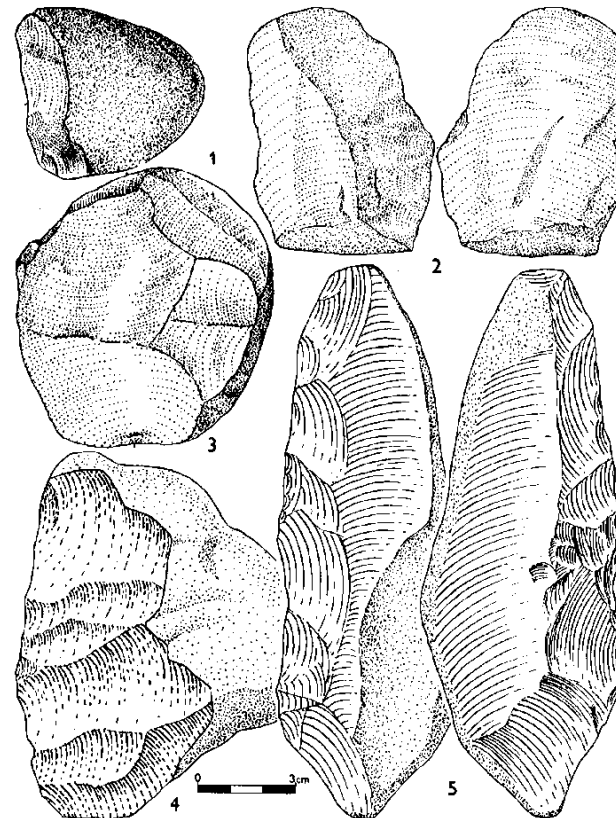
Homo heidelbergensis

obydlí/ habitation

- u termálních pramenů/ **near thermals**
- mírně zahloubené ovály (Terra Amata a Lazaret u Nice ve Francii)/ **slightly dug-in ovals** (Terra Amata and Lazaret near Nice in France)

štípaná industrie/ chipped stone industry

- **valounová industrie /pebble industry**
- úprava otloukáním o podložku nebo kus o kus/ **percussion reduction** (by flat surface or other stone)
- lokality/ **sites:**
Beroun, Přezletice (Čechy/ **Bohemia**)
Červený kopec a Stránská skála (Brno)

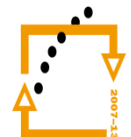
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

STARÝ PALEOLIT/ LOWER PALEOLITHIC

- **acheuléen** – pokročilejší valounová industrie/ **more advanced pebble industry**
  - ▶ plošná retuš - pěstní klíny (bifasy)/ **surface retouch - handaxes (bifaces)**
  - ▶ nepravidelné klikatkovité ostří/ **serrated blade**
- **úštěpová industrie/ flake industry** - ekonomičtější využití suroviny/ **more efficient use of raw material**
- Brno-Stránská skála: ocasní obratel slona s vějířovitě rozmístěnými rýžkami/ **tail vertebrae of elephant with fan-shaped grooves from Brno- Stránská skála**

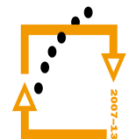
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

STŘEDNÍ PALEOLIT/ MIDDLE PALEOLITHIC

Homo neanderthalensis

Lokality/ sites:

Šipka, Kůlna, Švédův stůl (Morava/
Moravia); Gánovce (Slovensko/
Slovakia)

Sídliště/ settlement

výrazné osidlování jeskyň/ **heavy**
use of caves

otevřená sídliště s obydlími/ **open**
settlements with huts (Bečov)

Kultury/ cultures

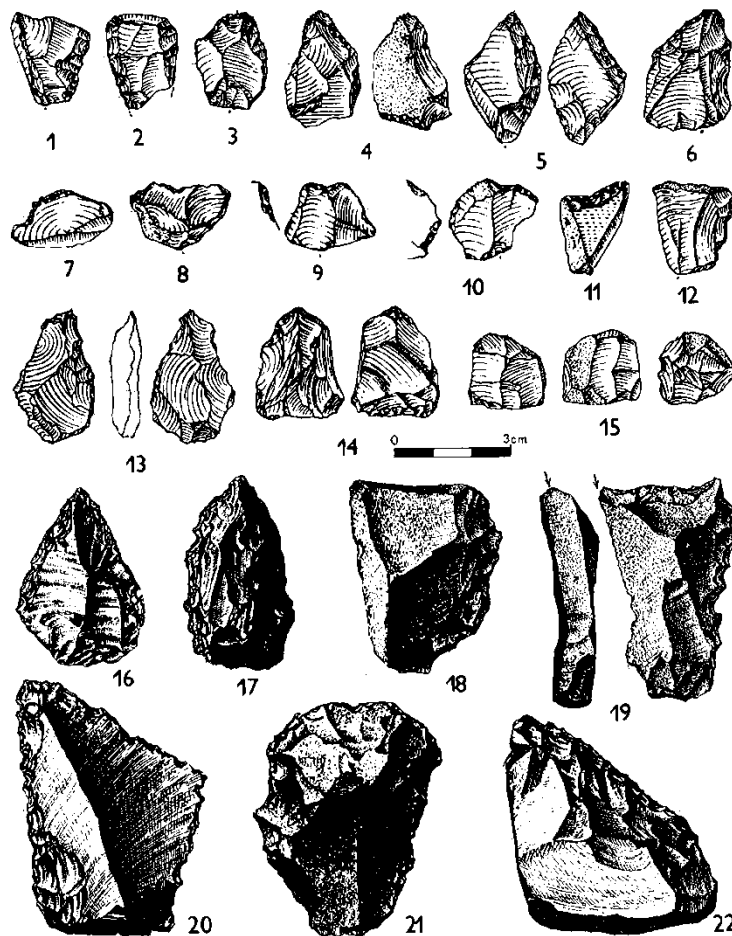
mladý acheuléen/ **lower Acheulean**

micoquien (Kůlna)

taubachien (Gánovce)

krumlovien (Krumlovský les)

mousterien (Šipka)

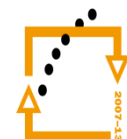
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

STŘEDNÍ PALEOLIT/ MIDDLE PALEOLITHIC

Neandertálci zřejmě již pohřbívali své mrtvé, měli abstraktní myšlení a dorozumívali se artikulovanou řečí, dovedli také rozdělat oheň a stavěli si primitivní příbytky, byli to vynikající lovci, často se specializovali na jeden druh lovné zvěře/

The Neanderthals buried their deads, capable of abstract thinking, communicated by articulated speech, knew how to start fire and built simple houses, they were excellent hunters, often specialized in one species of game

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

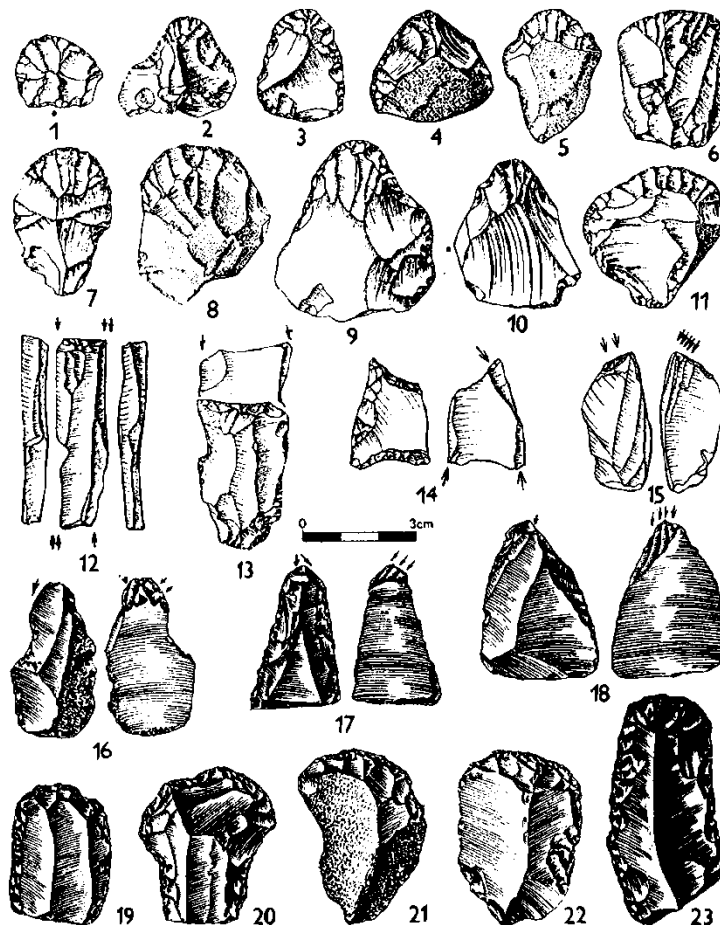
MLADÝ PALEOLIT/ UPPER PALEOLITHIC

- vrhač oštěpů, pasti, nadhánění, luk a šípy?/

spear-thrower, traps,
chasing the game,
bow and arrows?

- umění/ art
- obydlí/ habitation
- pohřby/ burials

- ❖ **Starší / old** – bohunicien, szeletien, aurignacien
- ❖ **Střední / middle** – gravettien (pavlovien)
- ❖ **Mladý / young** – epigravettien, magdalénien
- ❖ **Pozdní / late** – tišnovien

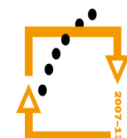
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

BOHUNICIEN

- štípaná kamenná industrie/
chipped stone industry:
levalloiská tradice/
Levallois tradition
- trojúhelníkovité hroty, rydla,
nízká škrabadla, drasadla
a listovité hroty/ triangular
Levallois points, burins,
endscrapers, mousterian
sidescrapers and leaf-shaped
points
- lokality/ sites: Stránská skála,
Bohunice, Líšeň – „Čtvrť“,
Tvarožná

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

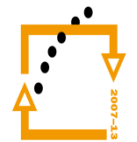
SZELETIEN

- 40 000 – 35 000 BC
- listovité plošně retušované hroty/ **leaf-shaped surface retouched points**
- plošně retušovaná drasadla, škrabadla, méně rydla, nože a hroty/ **surface retouched sidescrapers, endscrapers, less burins, knives or points**
- lokality/ **sites**:
Neslovice, Ořechov, Drysice, Ondratice

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

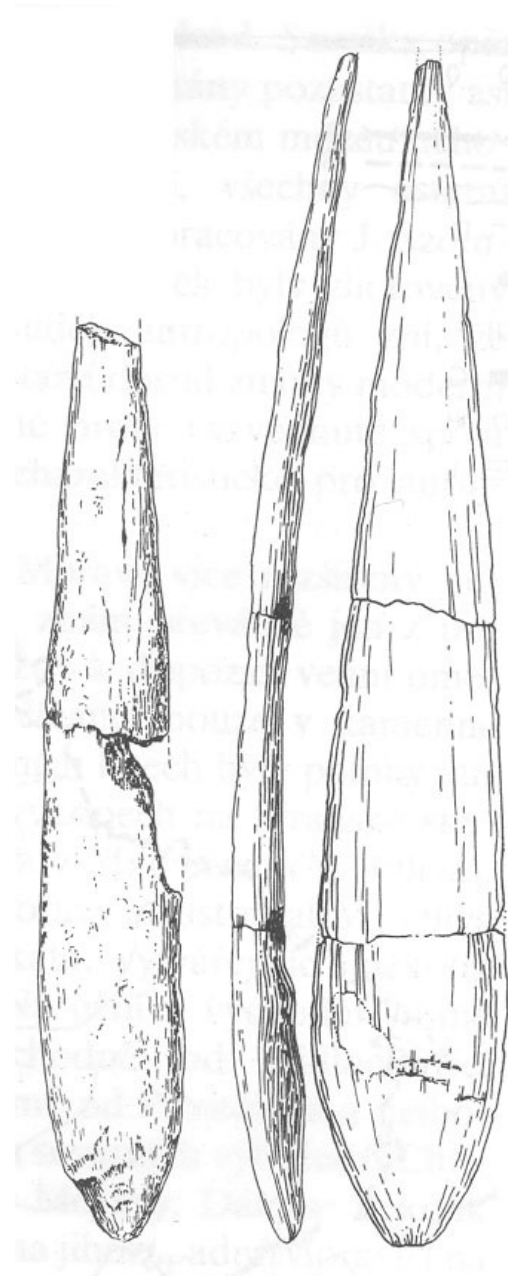
OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

AURIGNACIEN

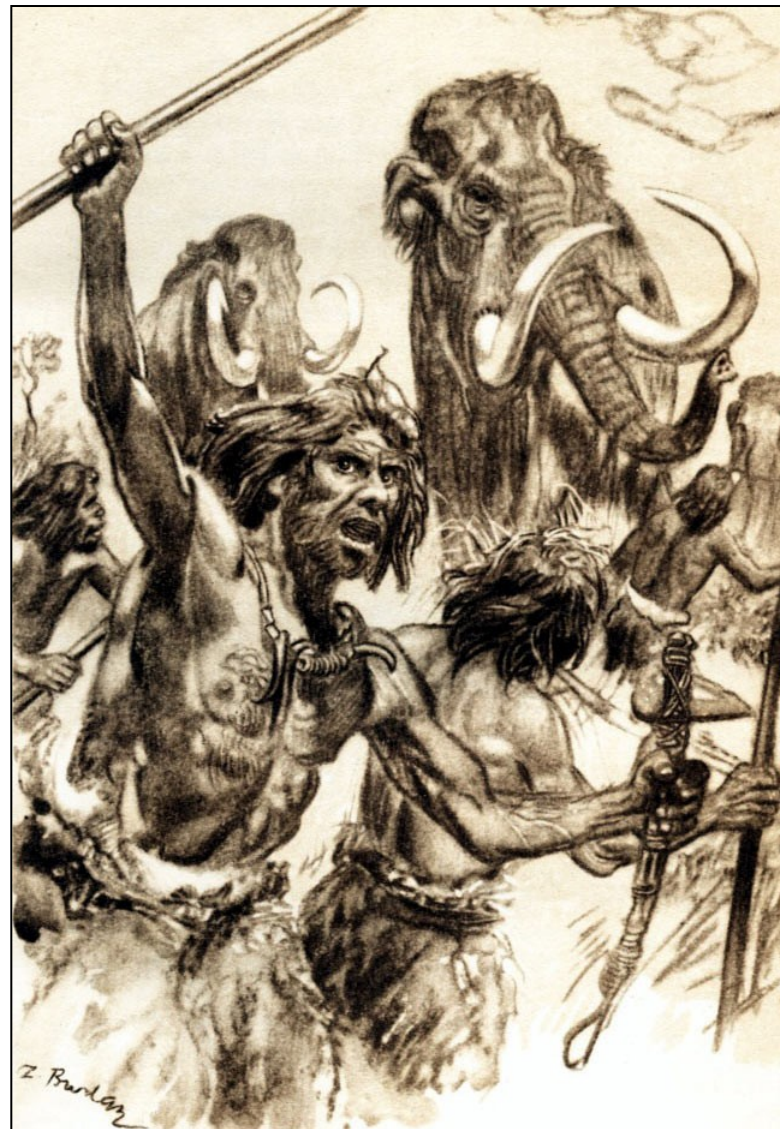
- 38 000 – 27 000 BC
- kostěné hroty mladečského typu/ **bone points of Mladeč-type**
- kýlová škrabadla, vyčnělá škrabadla, vícenásobná rydla, úštěpy, čepele, hroty, čepelky/ **keel and protruding end-scrapers, multiple burins, flakes, blades, points, bladelets**
- lokality/ **sites**: Mladeč, Stránská skála, Milovice, Napajedla

GRAVETTIEN – PAVLOVIEN

- 29 000 – 21 000 BC
- lokality/ **sites**: Dolní Věstonice, Pavlov, Milovice, Předmostí u Přerova, Petřkovice
- lovecké stanice, tábořiště/
hunting posts, campsites
  - ▶ obydlí/ **habitations**
  - ▶ skládky mamutích kostí/
dumps of mammoth bones
  - ▶ ohniště/ **fireplaces**
- pohřby/ **burials**
  - v rámci sídliště/ **within the settlement**
  - mimo osídlení/ **outside of the settlement**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

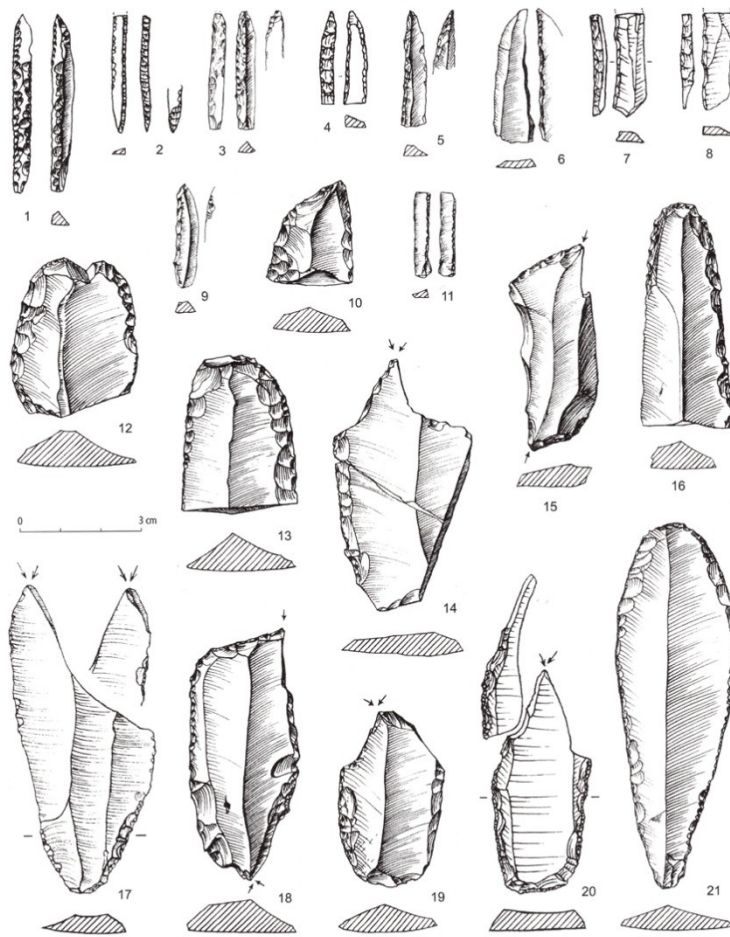

GRAVETTIEN – PAVLOVIEN

Štípaná kamenná industrie/

Chipped stone industry:

- drobnotvaré čepelovité nástroje
- rydla, škrabadla, kombinované nástroje (rydlo-škrabadlo), vrtáčky, pilečky, gravettské hroty (tzv. gravettky), zoubkované čepelky s otupeným bokem/ **small bladelet-like tools**
  - burins, endscrapers, combined tools (burin-endscraper), borers, saws, gravettien points (so called gravetts), serrated backed bladelets

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

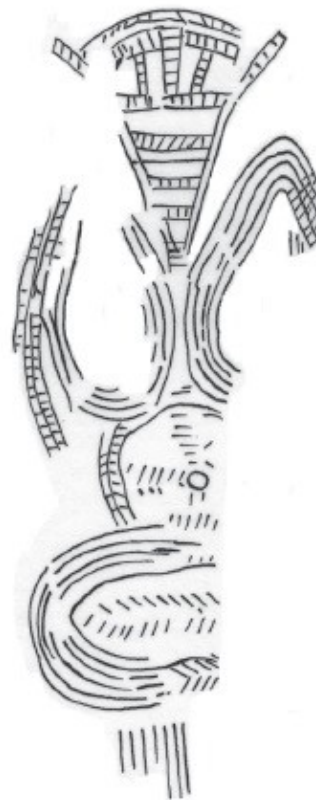
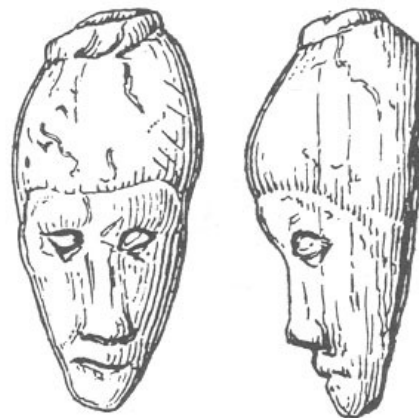

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

GRAVETTIEN – PAVLOVIEN

umění/ art (surovina: kámen, kost, mamutovina, zuby, mušle, keramika/ **raw material: stone, bones, mammoth ivory, teeth, shells, pottery**)

- drobná plastika (zoo- a antropomorfní; venuše – Dolní Věstonice, Moravany nad Váhom, Willendorf; loutka muže z Brna, figurky zvířat – mamut, nosorožec, medvěd aj.)/ **small sculptures (zoo and anthropomorphic; Venus, puppet of a man from Brno, statuettes of various animals (mammoth, rhinoceros, bear etc.)**
- rytiny (motivy: geometrické, rostlinné, zvířecí (venuše na mamutím klu z Předmostí u Přerova)/ **engravings (motifs: geometrical, floral, animal (Venus on mammoth ivory from Předmostí u Přerova)**

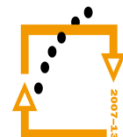
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

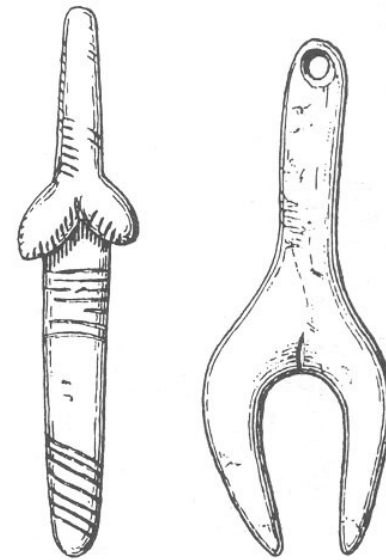
INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

GRAVETTIEN – PAVLOVIEN

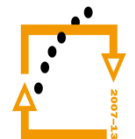
Šperk/ jewellery

- ▶ prsovité a vidlicovité závěšky/
various pendants
- ▶ válečky z mamutoviny/
mammoth ivory cylinders
- ▶ provrtané zvířecí zuby/
bored animal teeth
- ▶ provrtané břidlicové oblázky/
bored shale pebbles)

Flétny a píšťalky z kosti/
bone pipes and flutes

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

EPIGRAVETTIEN

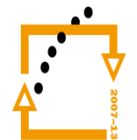
- 20 000 – 18 000 BC
- ochlazení, řídké osídlení/
cooling,
sparse population
- krátká škrabadla, klínová
rydla/ short endscrapers,
wedge burins
- lovci koní ze Stránské
skály, Brno – Vídeňská
ulice/ horse hunters
from Stránská skála,
Brno – Vídeňská street

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

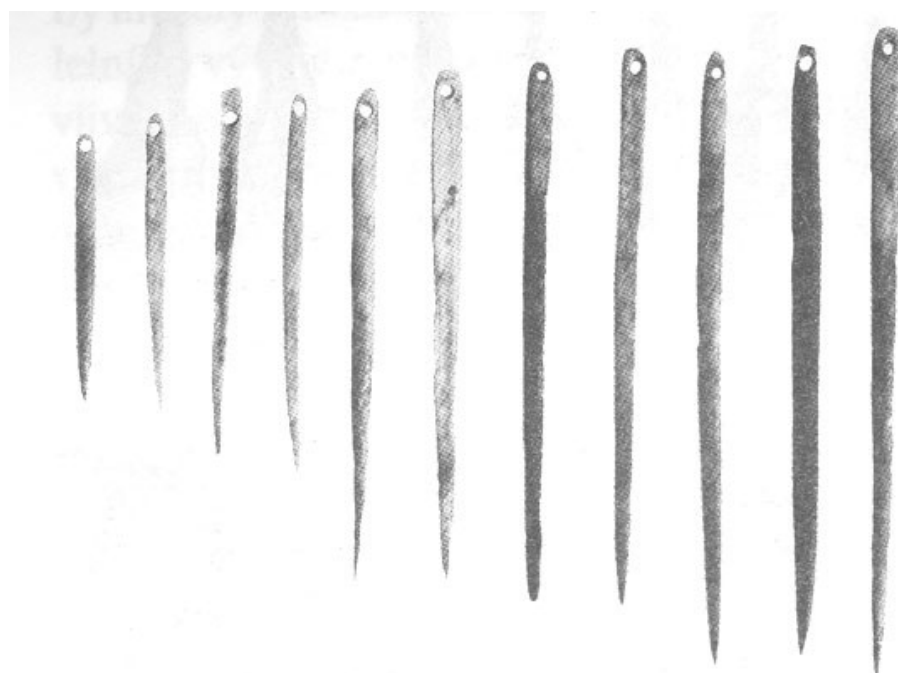
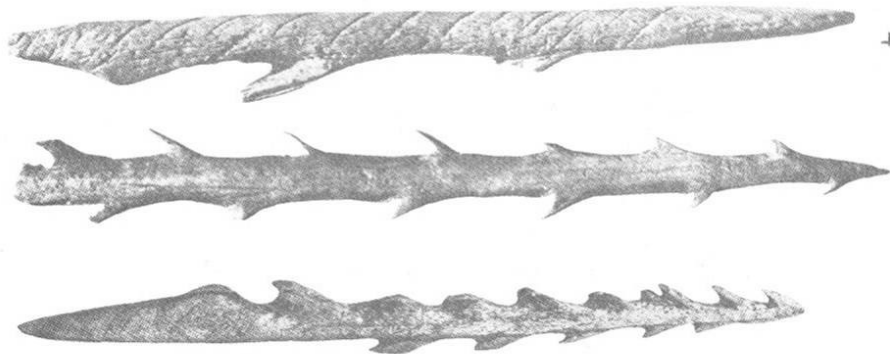
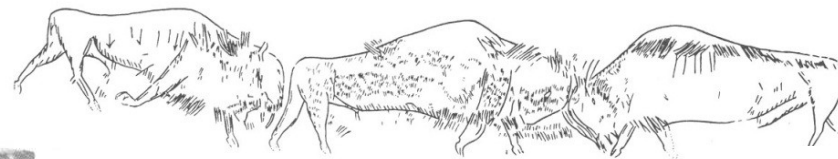
OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

MAGDALÉNIEN

- lov stádní zvěře/
herds hunting
- osídlení/ settlement:
  - ▶ krasové oblasti:
Pekárna, Kůlna, Ochoz/
karst regions: Pekárna,
Kůlna, Ochoz
  - ▶ otevřená sídliště/
open settlement: Brno –
Maloměřice, Hostim,
Bečov (obydlí, ohniště,
červené barvivo/
settlement, fireplace,
red dye)

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

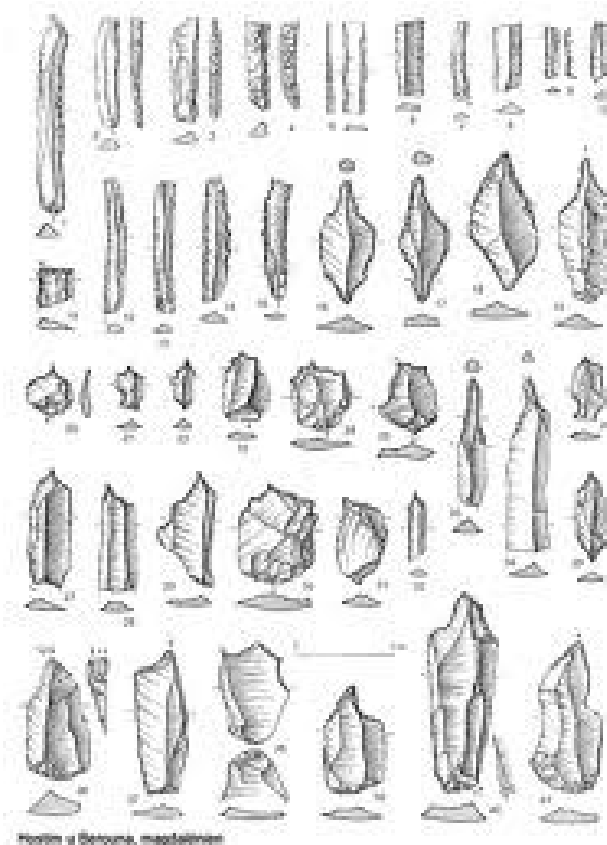
OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

MAGDALÉNIEN

- **štípaná kamenná industrie/ chipped stone industry**: čepelky s otupeným bokem, hranová a klínová rydla, čepelová škrabadla, vrtáčky s dlouhým krčkem/
bladelet with dulled side, angular and wedge burins, bladelet endscrapers, long borers
- surovina/ raw material: křišťál, obsidián/ clear crystal, obsidian
- **kostěná a parohová industrie/ bone and antler industry**: harpuny, dlouhé hroty, hroty s krevní rýhou, kostěné jehly, náčelnické hole, kopáče, hladidla, píšťalky/ harpoons, long points, points with blood grooves, bone needles, chieftain's batons, picks, smoothers, whistles
- surovina/ raw material: sobí paroh/ reindeer antler
- jantar/ jade

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

MAGDALÉNIEN

umění/ art:

- ryté/ engraved
  - koňská žebra z Pekárny (souboj bizonů a pasoucí se koně)/ horse ribs from Pekárna (fight between bisons and grazing horses)
  - břidlicová destička s běžícím koněm z Hostimi u Berouna/ slate with running horse (Hostim near Beroun)
  - cvičné rytecké destičky/ training engraving slates
  - zvířecí (medvěd, sob, kůň), rostlinné a geometrické motivy/ animal (bear, reindeer, horse), floral and geometrical motifs
- stylizovaná plastika (venuše typu Gönnersdorf)/ stylized statuette (Venus – type Gönnersdorf)

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

POZDNÍ PALEOLIT/ UPPER PALEOLITHIC

- oteplení klimatu/
climate warming
  - ▶ ústup chladnomilné zvěře na sever/
cold-prefering animals move northwards
  - ▶ osídlení je řídké – lovci jdou za zvěří/
sparse settlement – hunters follow the game
- štípaná kamenná industrie/
chipped stone industry
  - se zmenšuje/ is smaller
    - ▶ oblíbené jsou různé typy škrabadel/
various endscrapers are preferred
- industrie/ industry
  - **federmesser**
    - obloukovité nožičky/ penknife points
    - Chabařovice, Kadaň, Šipka
  - **epimagdalenien**
    - Kůlna
  - **tarnowien**
    - lokální varianta **tišnovien** (hroty s vrubem nebo řapem)/ local variant – tišnovien (notched points)

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

MEZOLIT/ MESOLITHIC

- osídlení je řídké/ **sparse settlement**
- skupinky hrobů/ **groups of graves**
  - ▶ Obříství u Mělníka
- obydlí/ **habitation**
  - ▶ oválné a mírně zahloubené (Smolín)/ **oval-shaped, slightly dug-in**
- tři základní kulturní oblasti/ **three main cultural areas**
  - ▶ západoevropská/ **West-European**
  - ▶ karpatská/ **Carpathian**
  - ▶ severoevropská/ **North-European**
- štípaná kamenná industrie/ **chipped stone industry**:
  - ▶ drobotvará až mikrolitická/ **small nearing microlithic**
  - ▶ šipky, čepelky, segmentové a trojúhelníkové hroty/ **darts, bladelets, segment and triangular points**
- luk a šíp/ **bow and arrow**

Valltorta

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

SHRNUTÍ/ SUMMARY

- periodizace paleolitu a mezolitu/ **Paleolithic and Mesolithic timeline**
- technologie výroby štípané kamenné industrie (clactonská, levalloiská, čepelová)/ **chipped stone industry techniques (Clactonian, Levallois, blade)**
- typologie štípané kamenné industrie (sekáče, pěstní klíny, drasadla, listovité hroty, škrabadla, rydla, retušované čepele, otupené hroty, vrtáky, mikrolity)/ **typology of the chipped stone industry (chopper, hand-axes, sidescrapers, leaf-shaped points, endscrapers, burins, retouched blades, dulled points, borers, microliths)**
- kulturní vývoj paleolitu a mezolitu/ **cultures of Paleolithic and Mesolithic** (oldowan, acheuléen, taubachien, mousterien, micoquien, szeletien, bohunicien, aurignacien, gravettien – pavlovien, epigravettien, magdalénien, tišnovien)
- lokality/ **sites**: Přezletice, Bečov, Kůlna, Šipka, Švédův stůl, Bohunice, Stránská skála, Mladeč, Předmostí u Přerova, Dolní Věstonice, Milovice, Petřkovice, Pekárna, Tišnov, Smolín

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

DĚKUJI ZA POZORNOST/ THANK YOU FOR YOUR ATTENTION

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ